

DR. KOLLÁR ANDOR
ügyvéd

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/01183-2/2019
Érkezett:	2019 SZEPT 27.
Tárgy:	1
Melléklet:	0 db

Alkotmánybíróság

IV/1183/2019.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[Redacted] szám alatti lakos – a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg **a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/30. számú végzésének és a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.451/2019/2. számú végzésének** alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Előadom, hogy Magyarországon a fogvatartásomat foganatosító büntetés-végrehajtási intézetekben olyan méltatlan, embertelen és megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmények között kerültem elhelyezésre, mely körülmények alapján álláspontom szerint megállapítható az Emberi Jogok Európai Egyezménye 3. cikkének Magyar Állam általi megsértése.

A Szegeden, 2016. május 18. napján kelt megbízási szerződéssel megbízást adtam a képviselőmet a jelen eljárásban is ellátó ügyvédnek, hogy a fenti sérelmek miatt kártérítés iránti kérelmet terjesztettem elő az Emberi Jogok Európai Bíróságához.

Jogi képviselőm a kártérítés iránti kérelmet benyújtotta, mely kérelmet az EJEK 31693/16. lajstromszám alatt vett nyilvántartásba.

Figyelemmel a 2013. évi CCXL törvény 2017. január 1-jén hatályba lépett módosítására, illetve az EJEK 2016. november 23. napján, ECHR 381 (2016). számon kiadott sajtóközleményére megbízóval a fenti megbízási szerződést Szegeden, 2017. február 23. napján akként módosítottuk, hogy a megbízás kiterjedt a 2013. évi CCXL törvény 10/A §-a szerinti kártalanítás iránti kérelem benyújtására és az eljárásban való képviseletre is.

A fenti megbízás alapján jogi képviselőm 2017. május 15. napján kártalanítás iránti kérelmet terjesztett elő az illetékes Szegedi Fegyház és Börtön útján. A kártalanítás iránti kérelemhez ügyvédi meghatalmazás nem került csatolásra.

Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/3/7. számú felhívására 2018. május 16. napján csatolt ügyvédi meghatalmazás – mint a fenti, már korábban létrejött megbízási szerződés kivonatát képező okirat – aláírására hosszabb külföldi tartózkodásom miatt csupán a kártalanítási kérelem jogi képviselőm általi benyújtását követően 2017. július 1. napján került sor a részemről. Ezen okirat azonban nem keletkezett, csupán tanúsította a köztem és megbízott között korábban létrejött megbízási jogviszonyt, a megbízás ugyanis a belőle fakadó kötelezettség teljesítéséhez szükséges jognyilatkozat megtételére vonatkozó meghatalmazást is magában foglalja (pl. BH1995.571.).

Az első fokon eljáró **Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/30.** számú végzésével a kártalanítás iránti kérelmet – figyelemmel arra, hogy a meghatalmazás a kérelem benyújtását követően került általam aláírásra, így a kérelem nem a jogosulttól származik – a Bv. tv. 50. § (3) bekezdése szerint eljárva a Bv. tv. 70/A. § (5) bekezdés b) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

A Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja elsőfokú végzése ellen jogi képviselőm útján fellebbezést nyújtottam be. A fellebbezéshez csatoltam a megbízási szerződés 2017. február 23. napján kelt módosítását is, amely tanúsítja, a jogi képviselőmnek a kérelem benyújtását megelőzően adott megbízást.

A **másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.451/2019/2.** számú végzésével a fellebbezéssel támadott végzést helybenhagyta. A másodfokú végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kártalanítás iránti kérelmet a jogi képviselőm írta alá, mely alapján az eljárás megindult, ugyanakkor a jogi képviselet ellátására meghatalmazás nem került csatolásra. A másodfokú végzés indokolása szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy felhívásra a jogi képviselő a kártalanítás iránti kérelem benyújtását követően keletkezett ügyvédi meghatalmazást nyújtott be 2018. május 16. napján, melyre figyelemmel az elsőfokú bíróság döntése a Bv. tv. 70/A. § (5) bekezdés b) pontja szerint törvényes és helyes volt, hiszen a jogi képviselőm a kártalanítás iránti kérelem benyújtására nem rendelkezett meghatalmazással, így a kérelem nem a jogosulttól származó volt.

A másodfokú végzés indokolása szerint nem foghat helyt azon védői érvelés, mely szerint korábbról származó meghatalmazással rendelkezik, figyelemmel arra, hogy – a Bv. tv. 50.§ (6)

bekezdése, valamint a Bv.tv. 51.§ (4) bekezdése alapján és a Be. 579. § (3) bekezdésre figyelemmel – a Be. 584. § (5) bekezdés értelmében a fellebbezésben új tényt állítani, illetve új bizonyítékra hivatkozni csak abban az esetben lehet, ha a fellebbező valószínűsíti, hogy a fellebbezés alapjául szolgáló tény, vagy bizonyítási eszköz az ítélet kihirdetését követően keletkezett, vagy arról önhibáján kívül az ítélet kihirdetése után szerzett tudomást.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Kijelentem, hogy a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/30. számú végzése elleni fellebbezéssel **a rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítettem**. Bár a támadott végzések érdemi vizsgálat nélkül utasították el a kártalanítás iránti kérelmemet, **az ügyet azonban végleges jelleggel zárták le, így ügydöntő határozatnak minősülnek, alkotmányjogi panasznak tehát helye van.**

Kijelentem, hogy az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, perújítást (jogorvoslatot a törvényesség érdekében) nem kezdeményeztem.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Kijelentem, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, másodfokon eljárt Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.451/2019/2. számú végzésének kézbesítésére elektronikus úton, **2019. április 30. napján került sor a jogi képviselőm cégkapujára**, melynek megfelelően **az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő** – az alkotmányjogi panasz benyújtására alapul szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap – **megtartásra került.**

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések a megbízásom alapján indult kártalanítás iránti eljárásban születtek, a támadott bírói döntések tehát az én jogaimat, érdekeimet érintik.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés "a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség" (Abtv. 29. §).

A tisztességes eljárás alkotmányos követelményének megsértését az a bírói jogalkalmazási mód eredményezte, amely figyelmen kívül hagyta a jogi képviselő másodfokú eljárásban megfelelően igazolt képviseleti jogosultságát, különös tekintettel arra is, hogy az első fokon eljárt Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a meghatalmazás csatolását követően, 2018. december 5. napján kelt, 7.Bv.186/2018/24. számú megkeresésében sem jelezte a meghatalmazás utóbb kifogásolt hiányosságát. Amennyiben ugyanis a bíróság akár a fenti megkeresésében, akár a döntését megelőzően bármikor tájékoztatott volna a meghatalmazással kapcsolatos álláspontjáról, már az elsőfokú eljárásban is benyújtásra kerülhetett volna a 2017. február 23. napján kelt megbízási szerződés módosítása.

A meghatalmazás tekintetében ugyanakkor – annak ellenére, hogy bizonyítja a védő képviseleti jogosultságát – nem alkalmazhatóak a Be. 584. § (5) bekezdésének bizonyítékokra vonatkozó megszorító rendelkezései.

A tisztességes eljárás alkotmányos követelményének megsértésének minősül tehát, hogy engem véglegesen fosztottak meg attól, hogy a bíróság érdemben dönthessen az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjogom megsértése miatt az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése alapján – törvényben is biztosított kártérítési igényem érdemi elbírálásáról.

A tisztességes eljárás alkotmányos követelményének megsértése tehát az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének és az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdésének megsértését is eredményezte.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

III. cikk (1) bekezdése: „Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.”

IV. cikk (4) bekezdése: „Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénysértően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.”

XXVIII. cikk (1) bekezdése által deklarált tisztességes eljáráshoz való jog.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

XXVIII. cikk (1) bekezdése által deklarált tisztességes eljáráshoz való jog.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság klasszikus megfogalmazásában: „a tisztességes eljáráshoz való jog az Alkotmányban explicit módon nem nevesített, de az alkotmánybírósági gyakorlatban az 57. (1) bekezdésébe foglalt független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a 2. § (1) 10 bekezdéséből eredő eljárási garanciák védelmének egymásra vonatkoztatásából tartalmilag levezetett alkotmányos alapjog” [315/E/2003. AB határozat.

Az Alkotmánybíróság a később számos határozatában megerősített, és hatályos, következetes gyakorlatának megfelelő, 6/1998. (III. 11.) AB határozatában megállapította, hogy „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás «méltánytalan» vagy »igazságtalan«, avagy »nem tisztességes«” (ABH 1998, 95.) {legutóbb megerősítette a 3254/2018. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [41]}.

A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata is rámutat arra, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt

garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony birói jogvédelem igényét is, amely a kártalanítás iránti kérelmem bíróságok általi érdemi vizsgálat nélküli elutasításával sérült.

A birói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az egyéni jogvédelem mellett, és azt erősítőleg az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény is {3/2015. (II. 2.) AB határozat (a továbbiakban Abh1.), Indokolás [18]}.

Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a birói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmának érvényre juttatása mellett (Abh1.) azt is, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság a jogszabály célját az alkotmányosan szükséges mértékben figyelembe vette-e.

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat elsősorban azok céljával összhangban értelmezzék. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell a jogszabály céljának érvényesülését, és a birói döntésben alkalmazott jogszabályokat elsősorban arra tekintettel kell értelmeznie.

A Szegedi Törvényszék ezzel szemben nem alkalmazta az Alaptörvény 28. cikkét, alaptörvénybeli kötelezettsége ellenére nem vette figyelembe a Bv. tv. célját, figyelmen kívül hagyta a jogalkotó azon szándékát, hogy a kérelmezők a fogvatartás alatt elszenvedett sérelmeikért hazai fórum előtt részesülhessenek hatékony jogorvoslatban.

Az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálatához kötötte: „elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és birói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve” {20/2017. (VII. 18.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.), Indokolás [17]; 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]}.

A jelen ügyben a jogi képviselőm másodfokú eljárásban megfelelően igazolt képviseleti jogosultságának figyelmen kívül hagyása a tisztességes eljárás alkotmányos követelményének megsértését eredményezte.

Az ügyvédi meghatalmazás tekintetében ugyanis – annak ellenére, hogy bizonyítja a védő képviseleti jogosultságát – nem alkalmazhatóak a Be. 584. § (5) bekezdésének bizonyítékokra vonatkozó azon megszorító rendelkezései, melynek értelmében a fellebbezésben új tény

állítani, illetve új bizonyítékokra hivatkozni csak abban az esetben lehet, ha a fellebbező valószínűsíti, hogy a fellebbezés alapjául szolgáló tény, vagy bizonyítási eszköz az ítélet kihirdetését követően keletkezett. A törvény szerkezeti felépítése is ezt támasztja alá, ugyanis a meghatalmazást nem a bizonyítékok között szabályozza.

A fentiekkel az Alaptörvényben rögzített kötelezettségének nem tett eleget, így a meghozott bírói döntés önkényessé vált, mert kilépett abból a jogértelmezési keretből, amelyet számára az Alaptörvény előírt. Az önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben kapcsolta össze a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és az önkényes jogalkalmazás tilalmát. Elvi éllel kimondta: „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével (Indokolás [23]).”

Az Alkotmánybíróság azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazói önkény fennállása miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét. Az Abh2. alapjául szolgáló esetben a bíróság contra legem jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági jogsérelem szintjére (Indokolás [29]). Tehát a contra legem jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet. A contra legem jogalkalmazásnak egyben alkotmányellenesnek, azaz az Alaptörvénnyel ellentétesnek kell lennie (contra constitutionem) {lásd 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [38]}.

A jelen ügyben a bírósági jogértelmezés tehát a rá vonatkozó, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyta, emiatt contra constitutionem vált önkényessé, és így az én tisztességes bírósági eljáráshoz való jogom sérelmét is okozta. Az a bírósági mérlegelés ugyanis, amely a jogszabály céljának vizsgálatát teljes mértékben és kifejezetten kizárja, már alaptörvény-ellenesnek minősül.

III. cikk (1) bekezdésének első mondata: „Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani.”

IV. cikk (4) bekezdése: „Akinak szabadságát alaptalanul vagy törvénysértően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.”

A kínzás- és embertelen bánásmód tilalma jellegéből fakadóan olyan alapjog, melynek sérelme sokszor csak utólagos kompenzációval orvosolható. Esetemben a büntetés-végrehajtási intézmények állapota miatt az állam nem volt képes biztosítani az emberhez méltó fogvatartási körülményeket, pedig erre kötelezettsége lett volna.

A jelen ügyben a tisztességes eljárás alkotmányos követelményének megsértése azt eredményezte, hogy a bíróság súlyos, több éven át tartó alapvető jogi sérelmeket hagyott figyelmen kívül; azzal, hogy a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül utasította el, különös

tekintettel arra is, hogy az általam aláírt fellebbezésben kifejezetten nyilatkoztam is arról, hogy dr. Kollár Andor ügyvéd 2017. május 15. napján az én megbízásom alapján, helyettem és nevemben nyújtotta be a kártalanítás iránti kérelmet.

Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/30. számú végzése és a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék azt helyben hagyó 5.Bpkf.451/2019/2. számú végzése tehát sérti az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdését és IV. cikk (4) bekezdését is, mivel megfosztott engem attól, hogy kompenzációban részesülhessek az általam elszenvedett sérelmek miatt.

A bíróság eljárása tehát engem alaptörvény-ellenes, érdemi vizsgálat nélkül meghozott döntésével véglegesen megfosztott attól, hogy az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjogom megsértése miatt az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése alapján a Bv. tv.-ben is biztosított kártérítési igényemet bírósági úton érdemben elbírálják, ahogy attól is, hogy az érdemi vizsgálat nélkül meghozott döntés ellen – az alkotmányjogi panasz kivételével – bármilyen egyéb rendkívüli jogorvoslatot igénybe vehessek.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Kijelentem, hogy nem kezdeményeztem az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági végzések végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Mellékelten csatolom [1] az ügyvédi meghatalmazást.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Kijelentem, hogy az alkotmányjogi panaszba foglalt személyes adataim közzétételéhez nem járulok hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

További melléletekként csatolom:

- [2] a 2017. május 15. napján kelt kártalanítás iránti kérelmet,
- [3] a 2017. július 1. napján kelt, és az elsőfokú bírósághoz 2018. május 16. napján benyújtott meghatalmazást,
- [4] az elsőfokú bíróság 2018. december 5. napján kelt, 7.Bv.186/2018/24. számú megkeresését,
- [5] a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.186/2018/30. számú végzését,

- [6] a másodfokú eljárásban csatolt, 2017. február 23. napján kelt megbízási szerződés módosítását,
- [7] a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.451/2019/2. számú másodfokú végzését

Kelt: Szegeden, 2019. szeptember 24. napján.

Tisztelettel:

képviselőként:

 Dr. Kollár Andor

